

Sygn. akt III AUa 762/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSA Anna Polak
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2014 r. w Szczecinie

sprawy H. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 czerwca 2013 r. sygn. akt VI U 2600/12

1. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie,
2. zasądza od ubezpieczonej H. J. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSA Anna Polak SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko

III A Ua 762/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił H. J. ponownego ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 listopada 2011 r. wskazując, że orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 2 lipca 2012 r. stwierdzono, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji H. J. wniosła o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy podnosząc, że choruje na padaczkę, schorzenia kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych oraz niestabilność kręgosłupa szyjnego, a nadto leukopemię spowodowaną

zażywaniem leków padaczkowych. Ubezpieczona zaznaczyła, że przepracowała 18 lat w szkodliwych warunkach, co bardzo źle wpłynęło na jej stan zdrowia oraz że wszystkie podejmowane przez nią w ostatnim czasie prace wiązały się z koniecznością podejmowania wysiłku fizycznego lub pracą w niesprzyjających warunkach, co przy aktualnym stanie jej zdrowia jest bardzo ograniczone.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

W toku dalszego postępowania ubezpieczona zmodyfikowała częściowo swój wniosek odwoławczy, domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na okres od 1 listopada 2011 r. do 12 marca 2013 r. wskazując, że po tej ostatniej dacie na okres ośmiu miesięcy przyznano jej świadczenie rehabilitacyjne.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał H. J. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 listopada 2011 r. do 12 marca 2013 r. (punkt I) oraz stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji w niniejszej sprawie (punkt II).

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

H. J. (urodzona w (...) r.) posiada wykształcenie zawodowe - przetwórcza rybny. W wyuczonym zawodzie ubezpieczona pracowała od 1 września 1977 r. do 31 października 1995 r. (ponad 18 lat), w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w K..

W dniu 10 lutego 1995 r. H. J. została skierowana przez zakład pracy na badania lekarskie, po przeprowadzeniu których ordynator Oddziału (...)Urazowego w G. w zaświadczeniu o stanie zdrowia z dnia 3 kwietnia 1995 r. stwierdził, że ubezpieczona cierpi na upośledzenie narządu ruchu uniemożliwiające pracę fizyczną. Umowa o pracę H. J. z Przedsiębiorstwem (...) w K. została rozwiązana za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę.

W związku z ubieganiem się przez H. J. o przyznanie prawa do renty, Obwodowa Komisja Lekarska do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia nr (...)w G., po przeprowadzeniu badań, w orzeczeniu z dnia 29 maja 1995 r. stwierdziła u ubezpieczonej zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa bez zespołu bólowego. Nie stwierdzono jednakże u ubezpieczonej inwalidztwa i nie przyznano jej grupy inwalidzkiej.

Od 7 listopada 1995 r. do 8 kwietnia 1997 r. H. J. była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w G. jako bezrobotna. Zasilek dla bezrobotnych pobierała w okresie od 8 listopada 1995 r. do 11 stycznia 1997 r.

Następnie, od 26 czerwca 1997 r. do 31 sierpnia 1997 r. H. J. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w Ośrodku (...) spółce z o.o. w P. jako pomoc kuchenna, a od 5 grudnia 1997 r. do 4 czerwca 2000 r. ponownie zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w G. jako bezrobotna. H. J. była również zarejestrowana jako bezrobotna, między innymi, w okresach od 7 listopada do 27 grudnia 2000 r., od 9 października 2001 r. do 15 maja 2002 r., od 31 października 2002 r. do 5 stycznia 2003 r., od 23 kwietnia do 18 maja 2003 r. oraz od 3 października 2003 r. do 10 października 2004 r., w tym od 11 października 2003 r. do 10 października 2004 r. pobierała zasilek dla bezrobotnych. Od 16 stycznia do 20 czerwca 2004 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim.

W okresie od 5 czerwca do 31 sierpnia 2000 r., a później również w okresach od 1 czerwca do 31 sierpnia 2001 r., od 15 maja do 16 października 2002 r. oraz od 19 maja do 30 września 2003 r. ubezpieczona była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w W. D. Wypoczynkowym R. jako pokojówka,

Od 15 kwietnia do 31 maja 2001 r. oraz od 1 do 29 września 2001 r. H. J. prowadziła własną działalność gospodarczą w zakresie usług gastronomicznych, prowadzonej w formie spółki cywilnej z B. O. pod nazwą (...). W tych okresach była też objęta ubezpieczeniem społecznym.

Od 6 stycznia do 10 kwietnia 2003 r. H. J. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w firmie (...) M. S. w T. jako pomoc biurowa.

H. J. leczyła się w związku ze schorzeniami kręgosłupa, w tym również prywatnie u lekarza neurologa. W dniu 16 stycznia 2004 r. została przyjęta na Oddział(...) (...) w G. z powodu wielokrotnych utrat przytomności, ostatnio z urazem głowy, gdzie przebywała do 21 stycznia 2004 r. Wykonane badanie EEG wskazywało na cechy napadowości uogólnionej. U ubezpieczonej, oprócz urazu głowy podejrzewano padaczkę. Wykonane u ubezpieczonej w maju 2004 r. zdjęcie rtg kręgosłupa szyjnego oraz lewego stawu barkowego wykazało, między innymi, zmiany zwyrodnieniowe, natomiast wykonany w październiku 2004 r. rezonans magnetyczny wykazał wypukliny krążków międzykręgowych C4/C5, C5/C6 z kostnym odczynem zwyrodnieniowym w otoczeniu (większym na poziomie C5/C6).

Od 1 czerwca 2004 r. do 31 października 2011 r. H. J. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznaną jej przez ZUS. Rozpoznaniem stanowiącym początkowo podstawę przyznania prawa do renty było podejrzenie padaczki, przy zapisie EEG z cechami napadowości uogólnionej, napady utraty świadomości, natomiast podstawą przyznawania jej prawa do świadczenia na kolejne okresy były zdiagnozowana już w późniejszym okresie padaczka z napadami utraty przytomności, a także zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego oraz stawów biodrowych.

W dniu 18 maja 2006 r. ubezpieczona po napadzie padaczkowym z ponapadowym splątaniem i bólem głowy została przyjęta na Oddział (...) Szpitala (...) w G.. Rozpoznano wówczas u niej padaczkę z napadami uogólnionymi, naczyniopochodne bóle i zawroty głowy, zespół bólowy korzeniowy odcinka szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowych, niestabilność C4-C7, a także zaburzenia lękowo-depresyjne. Zastosowano leczenie farmakologiczne i zalecono dalszą kontrolę w POZ. H. J. została wypisana ze szpitala 19 maja 2006 r. W związku ze zwiększeniem się ilości napadów padaczkowych H. J. była również hospitalizowana od 22 do 25 lipca 2008 r. Podczas leczenia szpitalnego rozpoznano u niej padaczkę lekooporną, zespół bólowy kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych oraz niestabilność kręgosłupa szyjnego. Zastosowano leczenie farmakologiczne, zalecono dalsze leczenie w POZ, kontrolę neurologiczną – stopniowe zwiększanie dawki K..

Wykonane u H. J. w okresie od marca do października 2009 r. badania tomografii komputerowej i rtg kręgosłupa szyjnego, lędźwiowego oraz stawów biodrowych wykazały, między innymi, objawy wielopoziomowej dyskopatii, zaburzenie krzywizny fizjologicznej lordozy szyjnej, dyskopatyczne zwężenia szpar międzytrzonowych C5/C6 i C6/C7, cechy sklerotyzacji płytek granicznych oraz osteofitozy, zwłaszcza na poziomach C4-C7, spłylenie lordozy z poziomo położoną kością krzyżową, zwężenie przestrzeni międzytrzonowej na poziomie L5/S1, zmiany zwyrodnieniowe stawów biodrowych w postaci zwężenia szpar stawowych, wzmożoną sklerotyzację stropów i zaostżenia górnych brzegów panewek.

Z powodu dolegliwości bólowych, mających postać, między innymi, utrzymujących się stale bólów odcinka szyjnego kręgosłupa, promieniujących do kończyn górnych oraz bólów odcinka dolnego kręgosłupa z promieniowaniem do lewej kończyny dolnej, ubezpieczona kontynuowała leczenie w poradni (...)i(...) jak również korzystała z doraźnych świadczeń Szpitala (...) w G.. Rozpoznano u niej, między innymi, zasadnicze zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa - inne spondylozy z uszkodzeniem korzeni nerwów rdzeniowych. H. J. została zakwalifikowana do leczenia operacyjnego kręgosłupa lędźwiowego z terminem zabiegu wyznaczonym na wrzesień 2013 r. Korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych.

Z powodu nawracających infekcji, bólów w nadbrzuszu, okresowo występującej leukopenii, ubezpieczona w okresie od 2 do 5 stycznia 2012 r. przebywała na Oddziale (...) (...) Szpitala w K.. Rozpoznano u niej leukopenię polekową (podejrzanie) oraz padaczkę. Od 12 do 15 września 2012 r. H. J. przebywała natomiast na leczeniu szpitalnym na Oddziale(...) (...) Szpitala w K. z powodu zwiększenia częstotliwości napadów epi o typie „nieświadomości” oraz napadów typu „grand mal”. Ponadto, u ubezpieczonej w kwietniu 2010 r. rozpoznano guzy krwawicze odbytu, natomiast w maju 2010 r. nadżerkę żołądka.

W dniu 2 kwietnia 2012 r. H. J. została przyjęta na Oddział(...) Szpitala (...) w G. z powodu zaostrzenia dolegliwości bólowych w przebiegu choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa i wielopoziomowej wypukliny jądra miażdżystego. W okresie hospitalizacji, która trwała do 30 kwietnia 2012 r., rozpoznano u niej zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych, natomiast jako chorobę współistniejącą padaczkę. W wyniku zastosowanej fizykoterapii i kinezyterapii uzyskano zmniejszenie dolegliwości bólowych i poprawę ruchomości kręgosłupa. Ubezpieczona została wypisana ze szpitala, między innymi, z zaleceniem kontynuacji ćwiczeń według instruktażu, okresowej fizykoterapii w warunkach ambulatoryjnych oraz dalszego leczenia w POZ.

Od 15 sierpnia 2012 r. do 12 marca 2013 r. H. J. korzystała z zasiłku chorobowego. Po przeprowadzeniu w dniu 8 maja 2013 r. badania przez lekarza orzecznika ZUS została wydana opinia, iż ubezpieczonej od 13 marca 2013 r., czyli od dnia wyczerpania zasiłku chorobowego do 7 listopada 2013 r. (8 miesięcy) powinno przysługiwać prawo do świadczenia rehabilitacyjnego. Prawo do tego świadczenia na taki okres zostało ubezpieczonej przyznane.

W ocenie sądu pierwszej instancji obecnie – i poczynając od 1 listopada 2011 r. – istnieją podstawy do rozpoznania u ubezpieczonej dyskopatii szyjnej segmentu C5-C7 i lędźwiowej L4-S1 bez objawów deficytu neurologicznego, napadów padaczkowych częściowych i złożonych, podejrzenia leukopenii polekowej, przewlekłej niedokrwistości niedobarwliwej, naczyniopochodnych bólów i zawrotów głowy, zaburzeń lękowo-depresyjnych. Schorzenia te stanowią przeciwwskazanie do pracy na wysokości, pracy przy obsłudze urządzeń pozostających w ruchu obrotowym, obsłudze urządzeń pracujących pod napięciem, pracy wymagającej znacznego wysiłku fizycznego, w tym również – ze względu na rozpoznaną padaczkę – pracy robotnika przetwórstwa rybnego bezpośrednio przy produkcji.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego oraz art. 57 i 58 w związku z art. 12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. obowiązujący w dacie wydania zaskarżonej decyzji: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.; powoływana dalej jako: „ustawa rentowa”), Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne.

Sąd pierwszej instancji dokonując wykładni powołanych przepisów stwierdził, że częściowa niezdolność do pracy będzie miała miejsce wówczas, gdy dana osoba utraciła w znacznym stopniu zdolność do wykonywania pracy, do której posiada kwalifikacje, a jednocześnie zachowała zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, np. takiej do wykonywania, której są wymagane niższe kwalifikacje bądź też nie są wymagane żadne kwalifikacje. Odnośnie pojęcia kwalifikacji sąd meriti powołując się na orzecznictwo sądowe wskazał, że należy je rozumieć nieco szerzej, jako kwalifikacje wynikające nie tylko z formalnego wykształcenia, ale także z doświadczenia i praktyki zawodowej. Zachowanie zdolności do wykonywania jakiegokolwiek prostej pracy w sytuacji, gdy zainteresowany utracił zdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, nie oznacza przekwalifikowania warunkującego odzyskanie zdolności do pracy zarobkowej i nie stanowi przeszkody do uznania nadal częściowej niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 3 ustawy rentowej.

Następnie Sąd Okręgowy podniósł, że kwestią sporną w niniejszej sprawie było to, czy schorzenia stwierdzone w ubezpieczonej powodują, że po dniu 31 października 2011 r. jest ona nadal osobą niezdolną do pracy, a jeżeli tak to w jakim stopniu i na jak długo. Jednocześnie sąd meriti miał na uwadze, że H. J. ostatecznie domagała się przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 listopada 2011 r. do 12 marca 2013 r., wskazując na fakt przyznania jej po tej ostatniej dacie świadczenia rehabilitacyjnego na okres ośmiu miesięcy. Dlatego mając na uwadze treść art. 100 ust. 2 ustawy rentowej oraz sprecyzowany przez ubezpieczoną wniosek, Sąd Okręgowy ograniczył swe ustalenia i rozważania jedynie do rozstrzygnięcia kwestii, czy istnieją podstawy do przyznania ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy jedynie we wskazanym przez nią okresie, tj. od 1 listopada 2011 r. do 12 marca 2013 r.

Dalej sąd pierwszej instancji wskazał, że ustalenia w przedmiocie stanu zdrowia ubezpieczonej oraz jej zdolności do pracy poczynił w oparciu o analizę dokumentacji medycznej ubezpieczonej pozostającej w dyspozycji organu rentowego oraz przedłożonej w toku postępowania sądowego, jak również na podstawie przeprowadzonego dowodu z opinii biegłych sądowych lekarzy o specjalnościach właściwych dla wskazywanych przez ubezpieczoną dolegliwości. Przy czym dowód z opinii biegłych sąd meriti uznał za wiarygodny w zakresie dotyczącym rozpoznanych u H.

J. schorzeń, jak również przeciwwskazań do wykonywania określonych rodzajów prac, w tym pracy robotnika przetwórstwa rybnego, nie znajdując podstaw do jego kwestionowania. Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że nie podzielił jednak wypowiedzianego przez biegłych wniosku końcowego, iż stwierdzone u ubezpieczonej schorzenia nie dają podstaw do uznania jej za niezdolną do pracy. Sąd ten podkreślił, że w niniejszej sprawie, której przedmiotem jest prawo do renty z ubezpieczenia społecznego, ma pełną świadomość tego, iż warunkująca powstanie tego prawa ocena niezdolności do pracy w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń ubezpieczonego. Równocześnie jednak wskazał, że jakkolwiek ocena częściowej niezdolności do pracy, w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy, wymaga z reguły wiadomości specjalnych (opinii biegłego z zakresu medycyny), to jednak ostateczna ocena, czy ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy musi uwzględniać także inne elementy, w tym zwłaszcza poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 12 ust. 1 i 3 oraz art. 13 ust. 1 ustawy rentowej w związku z art. 278 § 1 k.p.c.). Ocena ta ma charakter prawny, stanowiąc subsumcję stanu faktycznego do norm prawnych i może jej dokonać wyłącznie sąd a nie biegły.

Następnie odwołując się do wcześniejszych rozważań sąd pierwszej instancji przypomniał, że przy ocenie stanu zdrowia ubezpieczonej i jej zdolności do pracy, należało mieć na uwadze, iż w rozumieniu przepisów ustawy rentowej, o niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. W tym kontekście, w ocenie tego sądu, szczególne znaczenie miał fakt, że H. J. w rozumieniu przepisów ustawy rentowej posiada kwalifikacje do wykonywania wyuczonego zawodu robotnika przetwórstwa rybnego, w którym pracowała najdłużej, bo ponad 18 lat. Co prawda w późniejszym okresie czasu zajmowała się również innymi pracami, niemniej jednak z uwagi na dość krótkie okresy pracy brak było podstaw do przyjęcia, aby z uwagi na wieloletnie doświadczenie i praktykę zdobyła również kwalifikacje w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej do wykonywania innego zawodu. Ponadto były to prace proste, do których wykonywania nie jest wymagane posiadanie jakichkolwiek kwalifikacji. W konsekwencji, oceny zdolności ubezpieczonej do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji, należało dokonać jedynie przez przyznanie jej zdolności do wykonywania wyuczonego zawodu robotnika przetwórstwa rybnego.

Zdaniem Sądu Okręgowego H. J. jest po dniu 31 października 2012 r. nadal niezdolna do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji, tj. do pracy w wyuczonym zawodzie robotnika przetwórstwa rybnego. Schorzenia, na które cierpi ubezpieczona (padaczka) stanowią przeciwwskazanie do wykonywania takiej pracy, co biegli w sposób jednoznaczny stwierdzili w swej opinii. Natomiast kwestia możliwości orzeczenia o potrzebie ewentualnego przekwalifikowania H. J. pozostaje otwarta i powinien zająć się nią organ rentowy w czasie rozpatrywania ewentualnego kolejnego wniosku ubezpieczonej o przyznanie prawa do renty. Dalej sąd pierwszej instancji podniósł, że w sprawie brak było podstaw do stwierdzenia, aby niezdolność H. J. do pracy miała charakter całkowity.

Tak argumentując, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 listopada 2011 r. do 12 marca 2013 r.

Odnosnie stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji w niniejszej sprawie sąd pierwszej instancji powołał treść art. 118 ust. 1a ustawy rentowej oraz uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r., P 11/07 (LEX nr 316047). Mając na uwadze wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego, sąd meriti uznał, że zarówno ustalenia lekarza orzecznika ZUS, jak i komisji lekarskiej ZUS w przedmiocie zdolności H. J. do pracy okazały się błędne. Biegli sądowi po przeprowadzeniu badania ubezpieczonej ustalili bowiem, że rozpoznane u niej schorzenia stanowią przeciwwskazanie do pracy w wyuczonym zawodzie robotnika przetwórstwa rybnego i to ich ustalenia, a nie ustalenia lekarzy orzeczników, sąd pierwszej instancji uznał za prawidłowe i miarodajne. Co prawda biegli nie stwierdzili ostatecznie, iż H. J. jest osobą niezdolną do pracy uznając, że istnieje możliwość przekwalifikowania się ubezpieczonej i podjęcia pracy w innym zawodzie, jednakże wyrażona przez nich w tym zakresie ocena miała charakter prawny

właściwy dla sądu, a nadto okazała się błędna. Tym samym sąd pierwszej instancji uznał za konieczne stwierdzenie, że organ rentowy wydał błędną decyzję, odmawiającą przyznania prawa do świadczenia w sytuacji, gdy możliwe było wydanie decyzji zgodnej z prawem, gdyby tylko lekarze orzecznicy prawidłowo ustalili stan zdrowia ubezpieczonej. W ocenie Sądu Okręgowego opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w całości nie zgodził się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który w wywiedzionej apelacji zarzucił mu:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 57 w związku z art. 12 i 13 ustawy rentowej - poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że H. J. spełnia kryteria wymagane przepisami prawa, by móc zostać uznana za częściowo niezdolną do pracy, co warunkowało przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 listopada 2011 r. do 12 marca 2013 r.;

- art. 100 ust. 2 ustawy rentowej - poprzez jego niezastosowanie i przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 listopada 2011 r. do 12 marca 2013 r. podczas, gdy w okresie od 15 sierpnia 2012 r. do 12 marca 2013 r. H. J. pobierała zasiłek chorobowy;

- art. 118 ust. 1a ustawy rentowej - poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji;

2. obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 278 w związku z art. 233 k.p.c.:

- poprzez nieuzasadnione pominięcie wniosków końcowych opinii biegłych sądowych z dnia 8 listopada 2012 r., którzy uznali ubezpieczoną za zdolną do pracy,

- poprzez nieuzasadnione pominięcie zapisu o zdolności H. J. do pracy jako pokojowej, zawartego w opinii z dnia 16 kwietnia 2013 r.;

- poprzez uznanie, że biegli sądowi w opinii z dnia 8 listopada 2012 r. stwierdzili, iż jest ona niezdolna do pracy w zawodzie robotnika przetwórstwa rybnego;

- poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że H. J. pracowała na stanowisku robotnika przetwórstwa rybnego w warunkach opisanych przez biegłą sądową w opinii z dnia 16 kwietnia 2013 r.;

- poprzez przyjęcie, że ubezpieczona jest niezdolna do pracy robotnika przetwórstwa rybnego w związku z padaczką, na podstawie opinii biegłej sądowej z dnia 16 kwietnia 2013 r.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania H. J. w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, a nadto o zasądzenie od ubezpieczonej kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że wydany wyrok nie odpowiada prawu i w całości zakwestionował ustalenia sądu pierwszej instancji poczynione w zakresie niezdolności do pracy ubezpieczonej, nie podważając stanowiska, iż to do sądu należy ostateczna ocena o niezdolności do pracy wnioskodawczyni. W ocenie organu rentowego wnioski poczynione przez Sąd Okręgowy w tym zakresie były nieuzasadnione i nie wynikały z zebranego w sprawie materiału dowodowego. Skarżący podkreślił, że H. J. po okresie pracy w charakterze robotnika przetwórstwa rybnego, pracowała w różnorodnym charakterze takim jak: pomoc kuchenna, pokojówka, prowadziła własną działalność gospodarczą w zakresie usług gastronomicznych oraz wykonywała pracę pomocy biurowej. Pomimo prawidłowych ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy w tym przedmiocie, sąd ten stanął na stanowisku, że oceny zdolności do pracy ubezpieczonej zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji, należało dokonać jedynie przez pryzmat jej zdolności do wykonywania wyuczonego zawodu robotnika przetwórstwa rybnego. Apelujący w

całości ten pogląd zakwestionował i podniósł, że wnioskodawczyni nabyła nowe kwalifikacje zawodowe, pracując w wymienionych zawodach po zakończeniu pracy na stanowisku robotnika przetwórstwa rybnego. Definicja częściowej niezdolności do pracy zawarta w ustawie rentowej, obejmuje swym zakresem niemożność wykonywania pracy osoby, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Pojęcie kwalifikacji zawodowych nie jest ograniczone tylko do zawodu uzyskanego w szkole zawodowej, ani też do dotychczasowego miejsca wykonywania pracy. Kwalifikacje zawodowe należy rozumieć szerzej, jako wynikające nie tylko z formalnego wykształcenia, lecz również z doświadczenia i praktyki zawodowej, które bez potrzeby przekwalifikowania zawodowego pozwalają podjąć pracę w innych warunkach i na innym stanowisku niż dotychczas (art. 13 ust. 1 pkt 2). Apelujący podniósł, że praca H. J. w charakterze robotnika przetwórstwa rybnego ustalała w 1995 r., a więc ponad 15 lat temu, a po jej zakończeniu skarżąca wykonywała szereg innych czynności zawodowych. Tym samym nieuprawnione jest działanie sądu pierwszej instancji polegające na pominięciu przy dokonaniu oceny prawnej niezdolności do pracy, faktu wykonywania przez ubezpieczoną wymienionych zawodów (po zaprzestaniu pracy w charakterze robotnika przetwórstwa rybnego) i stwierdzenie, iż nie zdobyła ona kwalifikacji do innych zawodów. Organ rentowy wskazał, że niezdolność do wykonywania pracy dotychczasowej jest warunkiem koniecznym ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a ostatnim zatrudnieniem H. J. była praca w charakterze pomocy pokojowej i w ramach tego zawodu biegli wszystkich specjalności uznali ubezpieczoną za zdolną do pracy.

Jednocześnie apelujący zarzucił, że Sąd Okręgowy nie dokonał ustalenia rzeczywistych warunków i charakteru pracy ubezpieczonej na stanowisku robotnika przetwórstwa rybnego, opierając się w tym zakresie na wskazaniach biegłej sądowej, która wypowiadając się jednocześnie podniosła, że szczegóły narażenia dla konkretnego stanowiska pracy mogą być odmienne w zależności od specyfiki prowadzonego procesu produkcyjnego. Wobec powyższego opis warunków pracy ubezpieczonej na stanowisku robotnika przetwórstwa rybnego dokonany przez Sąd Okręgowy w wyroku był nieuzasadniony, bowiem z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynikało jaka była charakterystyka i specyfika pracy ubezpieczonej i jakie warunki pracy tam panowały. Przyjmowanie a priori, że odbywała się ona w warunkach opisanych przez sąd meriti, nie jest w ocenie apelującego prawidłowe i stanowi naruszenie zasad wnioskowania. Ponadto w ocenie skarżącego wniosek biegłej o niezdolności do pracy ubezpieczonej we wskazanym zawodzie, nie znajduje żadnego rozwinięcia i uzasadnienia w przedmiotowej opinii, tj. brak jest wykazania zależności pomiędzy stwierdzonym schorzeniem a stanowiskiem pracy robotnika przetwórstwa rybnego. Organ zaznaczył, że sam fakt wystąpienia schorzenia nie jest jednoznaczny z uznaniem, iż taka osoba jest niezdolna do pracy w myśl przepisów ustawy emerytalnej. Co istotne w opinii łącznej biegłych sądowych z dnia 8 listopada 2012 r. (w której wydaniu uczestniczyła również biegła sądowa z zakresu medycyny pracy) stwierdzono, że mimo zredukowania dawki leków przeciwpadaczkowych z powodu zmian w obrazie morfologicznym krwi obwodowej, nie stwierdzono zespołu oponowego, niedowładów w kończynach, objawów z grupy Babińskiego. Apelujący nie negując faktu wystąpienia u wnioskodawczyni schorzenia podniósł jednak, że ze stanu zdrowia ujawnionego w przedmiotowym badaniu i opisanym w opinii biegłych, wynika, iż pozostaje ono bez następstw upośledzających funkcję i sprawność skarżącej w stopniu pozwalającym uznać ją za częściowo niezdolną do pracy.

Następnie organ rentowy podniósł, że stanowisko sądu pierwszej instancji dotyczące tezy, iż schorzenie, na które cierpi ubezpieczona (padaczka) stanowi przeciwskazanie do wykonywania pracy w zawodzie robotnika przetwórstwa rybnego, nie znajduje potwierdzenia w materiale sprawy, bowiem w opinii biegłych z dnia 8 listopada 2012 r. wynika jedynie, iż stwierdzone schorzenia stanowią przeciwskazanie do pracy na wysokości, pracy przy obsłudze urządzeń pozostających w ruchu obrotowym, obsłudze urządzeń pracujących pod napięciem, pracy wymagającej znacznego wysiłku fizycznego. W żaden sposób nie wskazano, że wpływają one na niezdolność do pracy wnioskodawczyni w charakterze robotnika przetwórstwa rybnego. Jedynie opinia biegłej sądowej z dnia 16 kwietnia 2013 r. zawiera taki wniosek, nie mniej jednak jak wskazano powyżej, poza lakonicznym stwierdzeniem o niezdolności do pracy wnioskodawczyni na stanowisku robotnika przetwórstwa rybnego, z uwagi na rozpoznaną padaczkę, nie zawiera ona żadnego uzasadnienia merytorycznego, tym samym jest on nieuprawniony.

Na koniec apelujący podniósł, że nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności, albowiem w ocenie organu rentowego H. J. jest osobą zdolną do pracy, a stanowisko to również znalazło potwierdzenie we wnioskach końcowych przedstawionych w opiniach biegłych sądowych.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się w całości uzasadniona.

Sąd drugiej instancji nie podziela ustaleń Sądu Okręgowego, co do oceny kwalifikacji zawodowych H. J., a co za tym idzie zdolności ubezpieczonej do pracy w kontekście ujawnionego stanu zdrowia wnioskodawczyni. W tej mierze przekonuje stanowisko organu rentowego, że ocena zasadności żądania przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, powinna odbywać się w kontekście wszystkich stanowisk pracy i form zarobkowania wykonywanych przez ubezpieczoną przed wystąpieniem z wnioskiem o świadczenie.

Sąd Apelacyjny przyjął za własne, bez konieczności powtarzania, te ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, które w sprawie były bezsporne i prawidłowo ustalone, na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy, a dotyczące wykształcenia, przebiegu kariery zawodowej ubezpieczonej oraz stanu jej zdrowia. Z tym, że dodatkowo na sąd odwoławczy ustalił, że:

W czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. H. J. wykonywała prace lekkie robotnika gospodarczego w Wydziale (...) od 1 września 1980 r. do 5 marca 1981 r. oraz 4 maja 1987 r. Również od dnia 5 lipca 1995 r. ubezpieczona została przeniesiona na okres wypowiedzenia umowy o pracę do D. Administracyjno - (...).

dowód: zaświadczenie dla ciężarnej k. 6 akt osobowych k. 41 akt,

informacja o zmianie stanowiska pracy k. 7 i 8 akta osobowych k. 41,

zmiana wynagrodzenia – pismo z dnia 20 lipca 1987 r. i 2 lutego

1988 r. – k. 12 akt osobowych k. 41,

przeniesienie – pismo z dnia 6 lipca 1995 r. k. 12 akt osobowych k. 41.

W czasie tego zatrudnienia ubezpieczona korzystała z urlopu wychowawczego w okresie od 21 lipca 1981 r. do 11 marca 1984 r. oraz od 23 kwietnia 1988 r. do 28 lutego 1991 r.

dowód: świadectwo pracy akta osobowe k. 41.

Pracodawca sporządzając charakterystykę stanowiska pracy ubezpieczonej wskazał, że H. J. zatrudniona jako robotnik przetwórstwa wstępnego – zajmowała się pakowaniem półproduktu marynat do słoików – tj. doczyszczaniem, ważeniem i układaniem do słoików, pracę wykonywała w pozycji siedzącej, praca wymagała także chodzenia, schylania i dźwigania około 10 kg. Praca wykonywana w pomieszczeniu zamkniętym, kontakt z wodą i oparami octu (w normie). Jednocześnie pracodawca określił wydajność pracy ubezpieczonej jako taką samą jak innych pracowników na takim samym stanowisku.

dowód: pismo z dnia 27 lutego 1995 r. k. 15 akt ZUS.

Ubezpieczona świadczyła pracę w Wojskowym (...) w R. w 2008 r. (5 czerwca – 19 września), 2009 r. (15 maja – 18 września), 2010 r. i 2011 r. (od 18 maja do 20 września).

dowód: zaświadczenie o przychodach k. 107, 108, 114, 116 i 131 akt ZUS.

Powyższych ustaleń dokonano na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych ubezpieczonej oraz aktach organu rentowego sporządzonych przez osoby uprawnione w wskazanych w nich datach. Dokumenty

te nie budzą wątpliwości co do swej wiarygodności. Powyższe okoliczność uzupełniając stan faktyczny ustalony przez sąd pierwszej instancji wskazują, że ubezpieczona w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) okresowo wykonywała także lekką pracę (w okresie ciąży oraz przesunięcia na okres wypowiedzenia) i wbrew stanowisku Sądu Okręgowego nie wykonywała pracy robotnika przetwórstwa rybnego przez ponad 18 lat, bowiem okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie nie pokrywa się z okresem wykonywania takiej pracy. Przy czym charakterystyka pracy ubezpieczonej na tym stanowisku nie odpowiada ustalonej przez Sąd Okręgowy ogólnej charakterystyce opisanej przez biegłą specjalistę medycyny pracy. Jedną okolicznością, która mogła dyskwalifikować ubezpieczoną od tej pracy jest dźwiganie ciężarów do około 10 kg. Jednak z akta sprawy nie wynika czy takie ograniczenie zawierało się w stwierdzeniu biegłych, że ubezpieczona ma przeciwwskazanie do pracy wymagającej znacznego wysiłku fizycznego. Nadto z akta organu rentowego dostępnych sądowi pierwszej instancji wynika, że ubezpieczona pracę na stanowisku pokojówki (do której zachowała zdolność) wykonywała regularnie w ostatnich latach.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny odmiennie niż uczynił to Sąd Okręgowy ocenił okoliczności, związane z aktywnością zawodową H. J. i wynikające stąd ograniczenia w zdolności do dalszej pracy. Sąd odwoławczy ponad omówione powyżej uwzględnił także to, że ubezpieczona pracowała w Przedsiębiorstwie (...) w K. przy przetwórstwie rybnym do 31 października 1995 r. Zatem ten stosunek pracy został z ubezpieczoną rozwiązany 16 lat przed wystąpieniem z obecnym wnioskiem o rentę, a już z ustaleń Sądu Okręgowego, niedostatecznie jednak dostrzeżonych, wynika to, że po 1995 roku H. J. pracowała z przerwami nadal w różnorodnym charakterze, jako: pomoc kuchenna, pokojowa, prowadziła własną działalność gospodarczą w zakresie usług gastronomicznych oraz wykonywała pracę pomocy biurowej. Sąd pierwszej instancji błędnie ustalił zakres obowiązków pracowniczych, względem których oceniania powinna być zdolność ubezpieczonej do pracy. Tym samym trafnie organ rentowy zarzuca rozstrzygnięciu naruszenie art. 57 w związku z art. 12 i 13 ustawy rentowej - poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że H. J. spełnia kryteria wymagane przepisami prawa, by móc zostać uznaną za częściowo niezdolną do pracy.

W tym miejscu przypomnieć trzeba, że definicję niezdolność do pracy na potrzeby orzekania o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy zawiera przepis art. 12 ustawy rentowej, który stanowi, że niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust. 1), przy czym częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3). Natomiast art. 13 ust. 1 ustawy wskazuje, iż przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

- 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji,
- 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Jak więc wynika z powyższego, oceny niezdolności ubezpieczonych do pracy dla celów rentowych dokonuje się przy uwzględnieniu nie tylko posiadanych kwalifikacji formalnych, ale również możliwości wykonywania wszystkich dotychczasowych form zarobkowania. Z utrwalonego już stanowiska judykatury wynika, że pojęcie kwalifikacji zawodowych nie jest ograniczone tylko do zawodu uzyskanego w szkole zawodowej, ani też do dotychczasowego miejsca wykonywania pracy. Na co również słusznie zwrócił uwagę sąd pierwszej instancji. Jednak kwalifikacje zawodowe należy rozumieć szerzej, jako wynikające nie tylko z formalnego wykształcenia, lecz również z doświadczenia i praktyki zawodowej, które bez potrzeby przekwalifikowania zawodowego pozwalają podjąć pracę w innych warunkach i na innym stanowisku niż dotychczas (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2011 r., I UK 158/11, LEX nr 1129320; a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 marca 2013 r., III AUa 126/13, LEX nr 1289787).

Ponadto sąd odwoławczy zauważył, że uzasadniając swoją ocenę zdolności ubezpieczonej do pracy w kontekście nabywania prawa do świadczenia rentowego, Sąd Okręgowy odnosił się do zatrudnienia, które ubezpieczona wykonywała najdłużej, tymczasem takie pojęcie nie stanowi przesłanki ocenianej przy przyznawaniu spornego świadczenia w kontekście art. 57 w związku z art. 12 i 13 ustawy rentowej. Przepisy ustawy rentowej nie odwołują się jednak do miejsca pracy, w którym ubezpieczony był zatrudniony najdłużej w przebiegu swojej aktywności zawodowej, ale do możliwości wykonywania każdej dotychczasowej pracy.

Odnosząc powyższe uwagi do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, obowiązkiem sądu pierwszej instancji było ustalenie, czy stwierdzone u ubezpieczonej naruszenie sprawności organizmu skutkowało niezdolnością do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami w kontekście całokształtu dotychczasowego zatrudnienia. Tymczasem rozważania Sądu Okręgowego koncentrują się na predyspozycjach wnioskodawczyni wyłącznie w kontekście pracy na stanowisku robotnika przetwórstwa rybnego, pomijając całkowicie jej późniejszą aktywność zawodową. Brak odniesienia stanu zdrowia H. J. do całości materiału dowodowego sprawy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, dyskwalifikuje rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny uznał, że dopiero skonfrontowanie faktycznego charakteru pracy wykonywanej dotychczas przez ubezpieczoną, z jej przeciwwskazaniami do wykonywania zatrudnienia, pozwalało dokonać prawidłowej oceny zdolności H. J. do pracy zgodnie z art. 57 ustawy rentowej. Pamiętać bowiem należy, że niezdolną do pracy nie jest osoba, w organizmie której występują jakiegokolwiek jednostki chorobowe, ale osoba u której nastąpiła utrata zdolności do wykonywania pracy. Jednocześnie, co prawidłowo dostrzegali, choć błędnie interpretowali sąd pierwszej instancji, o niezdolności do pracy można mówić wyłącznie w sytuacji utraty zdolności do pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji (art. 12 ust. 2 ustawy rentowej). Przy czym, przy ocenie stopnia niezdolności do pracy uwzględnia się, między innymi, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy rentowej).

W ocenie sądu odwoławczego Sąd Okręgowy przypisał zbyt duże znaczenie okoliczności, że ubezpieczona posiadała długi staż pracy w przetwórnicy ryb. Jednocześnie ustalone warunki wykonywania pracy przez ubezpieczoną na stanowisku robotnika przetwórstwa wstępnego – pakowanie półproduktu marynat do słoików nie odpowiada charakterystyce ustalonej przez sąd pierwszej instancji w oparciu o opinię biegłego specjalisty medycyny pracy, przy jednoczesnym wskazaniu przez biegłą, że H. J. zachowała zdolność do lekkiej pracy w przetwórnicy, którą także wykonywała w czasie swojego tam zatrudnienia. Nadto Sąd Apelacyjny dostrzegł, że H. J. w dalszym okresie swojej aktywności zawodowej wykonywała obowiązki pomocy kuchennej, pomocy biurowej, pokojowej, a także prowadziła własną działalność gospodarczą w zakresie usług gastronomicznych. Zatem przez pryzmat czynności wykonywanych we wszystkich zawodach, również w tych ostatnich należało rozpatrywać ewentualną niezdolność ubezpieczonej do pracy.

Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że opinia zespołu biegłych sądowych – neurologa, neurochirurga, kardiologa i specjalisty medycyny pracy, przy uwzględnieniu opinii uzupełniającej, zasługuje w pełni na wiarygodność, ponieważ została sporządzona przez specjalistów ze wskazanych dziedzin medycyny, po przeprowadzeniu badania ubezpieczonej w dniu 8 listopada 2012 r., po zapoznaniu się przez biegłych z całą dokumentacją zawartą w aktach sprawy, a opinia uzupełniająca także po zapoznaniu się przez biegłych z dokumentacją dotyczącą zatrudnienia ubezpieczonej w przedsiębiorstwie (...). Natomiast sformułowane wnioski przez biegłych są logicznym następstwem przeprowadzonych badań oraz dokonanego rozpoznania lekarskiego. Uzasadniając swoją opinię na piśmie biegli w sposób czytelny i logiczny przedstawili przebieg schorzeń z powołaniem się na dokumentację medyczną to obrazującą i ich wpływ na zdolność ubezpieczonej do pracy. Opinia, jako całość, jest spójna i w sposób czytelny przedstawia sporne zagadnienie oraz dokonuje oceny zdrowia badanej w kontekście wykonywanych przez nią zawodów. W ocenie Sądu Apelacyjnego omawiana opinia jest wiarygodnym dowodem, korespondującym z dokumentacją medyczną i pracowniczą zgromadzoną w sprawie oraz uwzględniającym wszystkie posiadane przez ubezpieczoną kwalifikacje. Zatem, opinia ta stała się w całości podstawą rozstrzygnięcia niniejszej sprawy przez Sąd Apelacyjny.

Ubezpieczona w jednoznacznej, przekonywującej oraz właściwie umotywowanej opinii wszystkich biegłych sądowych powołanych w sprawie do oceny tej okoliczności, została uznana za zdolną do wykonywania pracy, która nie wiąże się z ciężką pracą fizyczną, pracą wymagającą pełnej zdolności psychoruchowej, pracą na wysokościach, przy maszynach w ruchu, czy związaną z dźwiganiem ciężarów.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego biegli zasadnie argumentowali, że brak zespołu oponowego, niedowładów w kończynach, objawów z grupy Babińskiego, brak ubytków funkcji układu ruchu w stopniu uzasadniającym niezdolność do pracy, nie uzasadnia kwalifikacji badanej jako częściowo lub całkowicie niezdolnej do pracy. Stwierdzone schorzenia stanowią jednak przeciwwskazanie do pracy na wysokości, pracy przy obsłudze urządzeń pozostających w ruchu obrotowym, obsłudze urządzeń pracujących pod napięciem, pracy wymagającej znacznego wysiłku fizycznego. H. J. jest jednak zdolna do pracy jako robotnik gospodarczy do prac lekkich czy jako pokojowa, którą to pracę wykonywała ostatnio i to systematycznie przez szereg lat, w tym także w okresie pobierania renty. Nadto zgodnie z doświadczeniem życiowym stwierdzić także trzeba, że ubezpieczona nie ma przeciwwskazań do pracy w charakterze pomocy biurowej.

Z tego względu uznać należało, że choć H. J. ma przeciwwskazania do pracy przy przetwórstwie ryb, to jednak może wykonywać inne prace, które wykonywała w całym okresie swojej kariery zawodowej. Ubezpieczona jest stosunkowo młodą osobą (powszechny wiek emerytalny osiągnie dopiero za 8 lat), posiada wykształcenie zawodowe, w przeszłości pracowała jako przetwórcza ryb, ale wykonywała też obowiązki pokojowej, pomocy biurowej, prowadziła też własną działalność gospodarczą. W szczególności istotne jest to, że w ciągu ostatnich 10 lat ubezpieczona pracowała na różnym stanowiskach – i pod względem również tych prac należy oceniać zdolność H. J. do dalszego zatrudnienia.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko wyrażone w apelacji organu rentowego, że wyrok sądu pierwszej instancji oparty został na niedostatecznie wyjaśnionych okolicznościach sprawy, a w konsekwencji rozstrzygnięcie to naruszało art. 12, 13 i 57 ustawy rentowej. H. J. ma przeciwwskazanie do ciężkiej pracy fizycznej, na wysokości i przy maszynach w ruchu w przetwórni ryb, ale jest zdolna do innych prac, w tym w charakterze pokojowej, a zatem prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy jej nie przysługuje.

Z uwagi na takie ustalenie dalsze badanie naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 100 ust. 2 i art. 118 ust. 1a ustawy rentowej okazało się zbędne. W konsekwencji przedstawionej oceny Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł co do istoty sprawy i zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie (punkt 1).

O kosztach postępowania odwoławczego, Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), przy czym sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Do celowych kosztów postępowania należy, między innymi, koszt ustanowienia zastępstwa procesowego, który w sprawach o świadczenia z ubezpieczenia społecznego, wynosi 60 zł, zgodnie z § 11 ust. 2 w związku z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490). Zatem, skoro uwzględniono apelację skarżącego, uznać należało, że ubezpieczona przegrała postępowanie odwoławcze w całości, a wobec tego, zasądzono od H. J. na rzecz organu rentowego zwrot kosztów zastępstwa procesowego w całości, tj. 120 zł, zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2 powołanego rozporządzenia (punkt 2).

SSa Anna Polak SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko